

President veetis päeva meie vallas

President Kersti Kaljulaid sõitis oktoobrikuu viimasel päeval Viljandi valda, kus ta tutvus lüpsifarmi, kooli ja lasteaia ning vestles volikogu liikmetega.

31. oktoobri külaskäik sai alguse uue robotlülislaudaga Muraka Farmis, kus selle omanik Karmo Männik näitas presidendile 145-pealist piimakarja. Farmis toodetakse 9700 kilo piima lehma kohta aastas.

President uuris, kas kahe lüpsirobotiga majandatakse ennast ära; on ju enamikul farmidest suuremad karjad. „Eks ikka on raske. Samas võiks olla nii, et erineva suurusega farmid saavad hakkama. Ei pea olema ainult suured laudad, mis vajavad lisatööjõudu, mida pole lihtne leida, ja kus ka palgakulu kasvab, sest ega inimesed ei tule enam väikese raha eest farmi tööle,“ rääkis Männik.

Kalmetu kool köitis KiVa-ga

Presidendi kindlaks sooviks oli külastada Kalmetu Põhikooli, mis pälvis sellel aastal kiusuennetaja tiitli. Keskpäeval kohtuski Kaljulaid kogu kooliperega, kellega tegi ühispildi ja suundus siis vestlema kiusuennetusprogrammi KiVa eestvedajatega.

Kalmetu koolis, kus õpib 117 õpilast, on KiVa programmi rakendatud juba kuus aastat. President päris, mis on tänu sellele kõige rohkem muutunud. „Tavaline hoiak on, et kas teete ühe KiVa tunni ära ja rohkem kiusamist ei ole? Paraku see nii ei ole. Võib-olla meie lapsed oskavad kiusamist rohkem märgata ja teavad, kuidas otsida abi,“ vastas programmijuht Hestia Mirka.

President mõõnis, et kõik algabki märkamisest ja probleemi tunnistamisest. „Kui see on olemas, saab juba tublide õpetajate ja tugitöötajate abiga tegeleda probleemi lahendamiseks. Kalmetu koolis on see igal juhul õnnestunud.“

Õppealajuhataja Heljo Saar sõnas, et koolipere oli riigipea

President Kersti Kaljulaid soovis Viljandi valla visiidi ajal kindlasti külastada ka tänava kiusuennetaja tiitli pälvinud Kalmetu Põhikooli. Pärast põgusat kohtumist kogu kooliperega tehti ka ajalooline ühispilt.

Fotod: Ragnar Soa

visiidist meelitatud. „Presidendiga oli väga kerge vestelda, sest oli tunda, et kogu temaatika pakub talle tõeliselt huvi. Ta esitas küsimusi, mis suunasid veel rohkem teemasse süvenema. Näiteks kuidas juhtida neid keerulisi emotsioone, mida praegune ühiskond meile paraku pakub. Inimene ei ole ju eos halb, alati on põhjus, miks ta käitub nii, et tema käitumine kedagi teist kurvastab.“

Pärast lõunasööki Võrtsjärve-äärses Viinakingu talus, kus lahke pererahvas pakkus kohalikust angerjast, kohast ja lutsust tehtud koduseid ja delikatessroogasid, väisas presidendiproua Jämejalal asuvat sihtasutust Perekodu ja Jaagu Lasteaed-Põhikooli.

Perekodus pakutakse asendus- ja lapsehoiuteenust raske

ja sügava puudega lastele, Jaagu koolis õpetatakse neid individuaalsete õppekavade alusel. Sihtasutus on loodud Viljandi-maa Omavalitsuste Liidu poolt. „See on hea näide meie omavalitsusest,“ tõdes Viljandi vallavanem Alar Karu.

Presidendile jättis Perekodus erakordse mulje Tobii silmajälgimissüsteem, mis võimaldab väikesel liikumisvõimetusel tüdurikul pilgu abil arvuti kasutades välismaailmaga kontaktis olla. „Mul tuli peaaegu pisar silma, kui nägin, et laps saab tänu sellele vahendile suhelda ja ei ole enam oma kehas vangis,“ tunnistas Kaljulaid.

Ramsi lasteaed võlus liikumisvõimalustega

Sportlikule presidendile pakkus huvi valla uusim lasteaed Ram-

sil, kus pööratakse suurt rõhku laste liikumisaktiivsuse suurendamisele.

Pärast tervituskontserti sai Kaljulaid ise näha, kuidas pikesed turnisid ronimispuudel, mis on igas rühmaruumis, ning piiluda ujulasse, kus alates kolmandast eluaastast käivad lapsed 1-2 korda nädalas veega sõprust tegemas.

Iga päev tegutsetakse aktiivselt mänguväljakutel ja viiakse läbi õuesõpet. Ramsil on au sees ka liiklemisõpetus. Üks väike poiss võttis lasteaia kreedo hästi kokku: „Enne oli meil vana maja ja nüüd on vana maja asemel meil rattaplats.“

President kirjutas aga enne lahkumist külalisraamatusse: „Maja on väga ilus, aga mis kõige tähtsam – see, mis siin sees, on veelgi toredam!“

Õhtupoolik Heimtalis

Pärast nelja kogunesid kohalikud Heimtali mõisaparki, kuhu peagi saabus ka president. Kersti Kaljulaid istutas väärikasse mõisaparki tamme. „Kuna mul on Heimtalis tihhti asja, saan ma hoida selle sirgumisel silma peal,“ lubas ta.

Külaskäigu lõpetas kohtumine vallavanema ja volikogu liikmetega. Arutati nii vallale kui ka kogu Eestile olulisi küsimusi.

Heimtali Põhikoolis hüvasti jättes märkis Kersti Kaljulaid, et kui mitte varem, siis hiljemalt järgmise aasta veebruaris on ta Viljandis, kus toimub esmakordselt vabariigi aastapäeva vastuvõtt.

Made Laas,
avalike suhete nõunik

Muraka Farmi omanik Karmo Männik näitas presidendile 145-pealist piimakarja.

Heimtali mõisaparki istutas president tammepuu, mida lubas ka edaspidi vaatamas käia.

VALLAVANEMA VEERUD

Paljudes kohtades olid puud tormi tõttu elektriliinidele kukkunud ja rikete kõrvaldamine võttis mõnel pool aega mitu päeva. Foto: Kristi Ilves

Kriis tuleb alati ootamatult

Kriis ongi sellepärast kriis, et tuleb ette hoiatamata ja toob endaga kaasa hulga ebameeldivusi. Ka seekordne oktoobritorm tegi kahju just kõige rohkem Lõuna-Eestis ja Viljandimaal. Viimast kriisi võib kindlasti nimetada just eelkõige elektrikriisiks, sest just elektri puudumine oli kõige suurem mure meie vallas.

Alar Karu, vallavanem

Tänapäevane maailm seisab püsti juba peaaegu ainult elektri najal: hoonete küte, autod, telefonid, internet jne. Kõik, mis meile tänapäeval normaalseks eluks vajalik, on seotud elektriga. Nii ka vallas – kui elektrit pole, on häiritud kõigi asutuste ja ettevõtete toimimine.

Viljandi vallas tuleb kindlasti tänusõnad öelda juhtidele, kelle asutustes küll elekter puudus, aga kes ise suutsid säilitada rahu ning vastavalt olukorrale püüdsid leida lahendusi. Hea oli, et ei satunud paanikasse: koolid suutsid teavitada elektrikatkkestusest lapsi ja lapsevanemaid, asutuste juhid asusid leidma lahendusi kahjude vähendamiseks ja vältimiseks. Keeruline olukord oli Kärstna hooldekodus, kus tuli lahendada hooletalustuste toitlustamise, veevarustuse ja maja kütmise mure. Meie valla veefirma Ramsi VK pingutas ja suutis paljudes kohtades tänu generaatorite abile ka veevarustuse tagada. Suislepa külas olime elektrikatkkestuse jätkudes juba valmis hakkama mõisat kütma, et pakkuda korterelamute inimestele sooje ruume. Õnneks saadi ikkagi elekter Suileppa enne kriitilist aega tagasi.

Tegelikult oli ju kõigi jaoks, kel kodus elekter ära, ikkagi väga ebameeldiv periood. Õnneks on see aeg nüüd möödas ja pigem peaksime mõtlema, kuidas selliste kriiside ebameeldivaid mõjusid ennetada ning leevendada.

Peale kriisi kutsusimegi vallamajja kokku koolide, lasteaedade ja hooldekandeaasutuste juhid, sest just nende asutuste tegevus mõjutab valla rahvast kõige rohkem.

Pidasime nõu, mida teha järgmine kord paremini ja millega vald saaks sellistel rasketel hetkedel asutustele abiks olla. Leppisime kokku, et Viljandi vallas aset leidva kriisi puhul on oluline kiire infovahetus. **Kohe tuleks olukorrast teada anda valla üldnumbrile 435 0110 või e-posti aadressil viljandivald@viljandivald.ee.** Samuti võib teateid üles panna valla Facebooki-lehele. Lisaks proovime kriisi puhul avada kodulehel kriisiinfo jagamise võimaluse, et kõik saavad sinna oma mure üles märkida ja anda teada ka probleemi lahenedisest. Kui pole elektrit, siis kuidas teatada? Siis tuleb sõita sinna, kus on telefonilevi, või ise vallamajja teatama minna, et probleem ikka kirja saaks. Kui me ei tea, kes on hädas, siis ei tea ka aidata.

Lisaks selgitavad valla ametnikud välja, kui palju ja kui võimsaid generaatoreid peaks vald endale varuma, et edaspidi saaksime paremini hakkama elektrikatkkestustega.

President Kersti Kaljulaid ütles meie valla visiidil vahetult pärast kriisi, et heal kriisil ei tasuks raisku lasta minna. Püüame siis meiega sellest kriisist õppida ja järgmiseks paremini valmis olla.

Viljandi Vallavalitsus teatab Peetrimõisa külas Kaunismäe tee 2 ja 2a detailplaneeringu kehtestamisest Viljandi vallavalitsuse 30.10.2019 korralduse nr 1059 alusel.

Planeeringuga muudetakse varem sellele alale määratud ehitusõigust. Detailplaneering ei ole üldplaneeringut muutev ega näe ette olulise keskkonnamõju teket.

Viljandi Vallavalitsuse istungitel oktoobrikuus

- Võeti vastu Mäeltküla tööstuspargi detailplaneering ja korraldati selle avalik väljapanek.
- Kooskõlastati Ramsi VK veevarustuse ja reovee ärajuhtimise

- teenuse hinnad alates 01.01.2020 ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga kaetud aladel Viljandi vallas.
- Otsustati panna müüki osta-ee keskkonnas neli elektriautot

- alghinnaga 1000 € tükk.
- Kuulutati välja riigihanked „Elektrienergia ostmise 2020“ ja „Viljandi valla teede ja tänavate lumetõrje aastatel 2019-2022“.

Viljandi Vallavolikogu oktoobrikuu istungil

- Kehtestati Viljandi valla jäätmehoolduseeskiri.
- Kehtestati Viljandi valla kaasa eelarve menetlemise kord.
- Otsustati lõpetada Kolga-Jaani valla munitsipalaasutuse Sovel tegevus, sest alates 1. ok-

- toobrist on Kolga-Jaani aleviku soojusenergia tootja ja müüja riigihanke tulemusel SW Energia OÜ.
- Kinnitati Viljandi valla haridusvõrgu toimimise tegevuskava 2019-2020.

Järgmine vallavolikogu istung toimub 27. novembril.

Määruste ja korraldustega saab tutvuda Viljandi valla koduleheküljel www.viljandivald.ee alajaotuses Dokumentide register.

Uued veevarustuse ja reovee ärajuhtimise hinnad

Viljandi Vallavalitsuse 9. oktoobri 2019 korraldusega nr 2-3/995 kooskõlastati alates 1. jaanuarist 2020 uued veevarustuse ja reovee ärajuhtimise hinnad osatõhingu Ramsi VK teeninduspiirkonnas alljärgnevalt:

Teenus	Abonenttasu eurot/kuus	eurot/m³
Vee võtmine	1,32	1,86
Reovee ärajuhtimine ja puhastamine I grupp	0,66	2,10
Reovee ärajuhtimine ja puhastamine II grupp	0,66	2,52
Reovee ärajuhtimine ja puhastamine III grupp	0,66	3,72

Tabelis toodud hinnad on koos käibemaksuga. Füüsiliste isikute reovesi kuulub I gruppi.

Hea vallarahvas! Ootame Teie kandidaate

Viljandi valla aukodaniku aunimetusele

Aukodaniku aunimetuse on Viljandi valla kõrgeim tunnustus, mis omistatakse üksikisikule aus-tusavaldusena väljapaistvate teenete eest ettevõtluse, majanduse, hariduse, kultuuri- või sotsiaal-valdkonnas, isamaalise tegevuse või vabatahtliku töö eest.

Viljandi valla tegija aunimetusele

Viljandi valla Tegija aunimetuse on tunnustus üksikisikule või ühendusele, kelle tööalane või ühis-kondlik tegevus on aasta jooksul silma paistnud erilise tulemuslikkusega majanduse, kultuuri, ha-riduse, spordi, sotsiaalelu, kohaliku omaalgatuse või muus valdkonnas ning toonud vallale tuntust.

Viljandi valla aasta pere aunimetusele

Viljandi valla aasta pere aunimetusega tunnustatakse vähemalt kolmelapselisi aktiivseid ja koos tegutsemist väärtustavaid peresid.

Aasta noorsootöö auhinnale

Aasta Noorsootöö auhinna omistamise eesmärgiks on märgata ja väärtustada noori ning noorsoo-töö tegijaid. Noorsootöö auhind on tunnustus füüsilisele või juriidilisele isikule või isikute grupile väljapaistva tegevuse või saavutuste eest noorsootöö valdkonnas.

Viljandi valla kultuuripreemiale

Viljandi valla kultuuripreemiaga tunnustatakse ja innustatakse vallas tegutsevaid isikuid ja orga-nisatsioone, kes on kultuuri valdkonnas silma paistnud ning panustanud vallale oluliste sündmuste korraldamisse või toonud vallale üleriigilist tuntust. Kultuuripreemia määratakse Viljandi vallas tegutsevale füüsilisele või juriidilisele isikule või isikute grupile väljapaistva tegevuse või saavutuste eest kultuuri valdkonnas.

Martin Kleini nimelisele spordipreemiale

Martin Kleini nimeline spordipreemia on tunnustuseks valla elanikeregistris olevatele sportlastele kõrgetasemeliste saavutuste eest ja edasiseks spordiga tegelemiseks ning spordivaldkonna eden-dajatele. Spordipreemia määratakse kolmes kategoorias: Martin Kleini nimeline spordipreemia parimale naissportlasele; Martin Kleini nimeline spordipreemia parimale meessportlasele; Martin Kleini nimeline spordipreemia spordielu edendajale.

Kandidaate võivad tunnustamiseks esitada kõik juriidilised ja füüsilised isikud. Tunnustused antakse üle Viljandi vallas Eesti Vabariigi aastapäevale pühendatud pidulikul sündmusel. Vabas vormis ettepanekud tuleb esitada vallavalitsusele aadressil Kauba tn 9, Viljandi linn 71020 või e-posti aadressile viljandivald@viljandivald.ee hiljemalt 15. detsembriks 2019 ning need peavad sisaldama kandi-daadi eluloolisi andmeid ning põhjendusi.

Ettevõtlusnädalal said valla ettevõtted kokku ettevõtluskohvikus

Kust sai alguse ettevõtluskohviku idee? Aktsiaseltsi Oskar turundusjuht Ain Pedak tuli vallamajja abivalavanema Ene Saare juurde ja tegi ettepaneku otsida koostöökohti. Sellest kasvaski Ene Saarel välja mõte tuua oma valla ettevõtjad ettevõtlusnädalal ennast linna ruumi reklaamima. Ja miks mitte teha seda, luues sügisõhtul muusikaga ja suupistetega kohvikumeeolu?

Vallavalitsus on igal eelneval aastal ettevõtlusnädalal koos Viljandimaa Arenduskeskusega ettevõtjatele infotunni või ettevõtete külastuspäeva teinud. Püüdsime nüüd midagi uut ette võtta.

Ettevõtluskohvikus tegid ettevõtete ja külastajate õhtu mõnusaks Saarepeedi muusikud ja Viljandi Kutseõppekeskuse noored, kes pakkusid müügi kohvi ja suupisteid.

Vihmane ilm ei toonud kindlasti nii palju külastajaid telki, kui lootsime, kuid sellest hoolimata oli tore, et grupp valla ettevõtjaid sai kokku, tutvustas oma tooteid ja sai üksteise kaupa uudistada. Telgis esitlesid end kokku 11 ettevõtet. Tutvustan neist mõnda.

Aktsiaseltsi Oskar sortimendis on delikatess-singid, vorstitoode, tarrendtoode ning erinevad grill-lihad ja -vorstid. Märksõnadeks on isüaratav välimus, väga head maitseomadused ja käepärane pakend. Kõrge kvaliteedi tagab kaasaegne tehnoloogia.

BM Trade osaühing on tuntud kui Viiratsi angerjafarm. Eestis tegutseb kolm angerjakasvandust. Viiratsi lähedal tünnides kasvab sadu tuhandeid angerjaid vihmaussisuurustest läbipaistvatest maimudest kuni suurte usse meenutavateni. Ettevõtte on jõudnud ka välisurule. Müüakse suitsuangerjat, erinevaid konserve. Kaup on müügil ka Jaani lihapoes.

Võrtsjärve kalurid väärindavad Võrtsjärve kala, kalemehed teevad paadiretki. Sortiment sõltub püügajast. Aukohal on angerjas, mida tutvustatakse kui Võrtsjär-

ve toidupiirkonna ühte komponenti ja maitseelamust. Sageli pakutakse valla külalistele angerjasuppi, mida keedavad suurepäraselt Valma Külamaja perenaine Anne Schwede ja paljud kalurid. Tihti on angerjasupp ja suitsukala eineks kalepurjekatel Paula, Liisu ja Laura, millega korraldab sõite Võrtsjärvel MTÜ Kaleselts. Kalurid pakkusid telgis angerjasuppi ja kalakotlette.

Populaarne oli väikeettevõtte **Knat** (Kärma talu), kelle tegevusalad on mesindus, mahe lambakasvatus ja käsitöö. Tänu puutumatu ja puhtale looduskeskkonnale tegeldakse peamiselt mesindusega. Perenaine Sigrid tegeleb käsitööga ning juhendab käsitööringe, talle meeldib oma oskusi teistega jagada. Telgis pakkus OÜ Knat mett, lambalihast suitsuvorsti ja kodust tallemaks pستهti.

Teiseks üllatavaks väikeettevõtteks oli pereettevõtte **Lohu Farm**, mis alustas tegevust 2018. aastal. Tegevusaladeks on meesaaduste tootmine ja küüslaugu kasvamine. Telgis pakkus Lohu Farm marineeritud küüslauku ja mett ning küüslauku.

Osaühingu **Greenmount Group** kaupa tuldi uudistama tänavalt, sest inimesed teavad selle ettevõtte maitsevaid ja tervislikke tooteid. Põllumajandusega tegelev väikeettevõtte tegutseb Vöistre külas ja on teinud koostööd Polli Aiandusuringute Keskusega, mis on suurepärase koostööpartner väikeettevõtjatele nii toodete väljaarendamiseks, koostise laboriuuringuteks kui toodete pakendamiseks. Telgis pakkus ettevõtte mahemustsõstra mahla, suhkruta maasikamahla ja maasikapüreed.

Osaühing **Ekowize** tegeleb Sargibossi kaubamärgi all eestikeelse kujundusega särkide ja lasteriiete ning reklaamrõivaste trükkimise ja turustamisega. Valikus on nii vahvaid lõõklauseid kui ka südamliku ja rahvusliku sõnumiga tooteid. Ollakse toeks paljudele väiksematele ettevõtetele, pakjudes paindlikku teenust reklaamrõivaste soetamisel, koostööpartneriteks on äirõivas-

te tootjad üle Euroopa. Telgis tutvustas Ekowize oma T-särke, pusasid, fliise, jopesid ja lasteriideid.

Külaliseks oli **Andrus Liigus** naabervalla Kirivere külast. Ta peab põnevaks puidutööd ja õpetab seda ka noortele. Oma hobi on ta edasi arendanud ja kasutades spetsiaalset arvutiprogrammi, suudab valmistada isikupäraseid kingitusi. See on hea näide, kuidas hobi võib kunagi kasvada väikeettevõtteks.

Reporterina oli telgis abiks Romet Koser, ringi liikusid Viljandimaa Arenduskeskuse ettevõtlusega tegelevad konsultandid Kaja Lääts ja Tiina Pitsenko, vallavolikogu esimees Kaupo Kase, eelarve- ja majanduskomisjoni esimees Kalevi Kaur, abivalavanemad Rein Anton ja Ene Saar, avalike suhete nõunik Made Laas.

Oma tegevusest rääkisid Mulgimaa Arenduskoja meetmespetsialist Raili Uibopuu ja Võrtsjärve Ühenduse tegevjuht Karl Ömblus.

Oma kooli esindas Viljandi Kutseõppekeskuse täiendusõppe osakonna juht Kadri London.

Kohviku külalisteks registreerunute vahel viidi läbi loosimine, mille tarbeks ettevõtjad olid välja pannud loosiauhinnad.

Tegemist oli esimese sellelaadse katsetusega, mida ilm ei soosinud. Selge on aga see, et ettevõtjad, eriti väikesed pereettevõtted, ootavad vallalt tähelepanu ja neil on põhjust oma toodete üle uhke olla.

Ettevõtjate mõtted, ettepanekud ja head ideed on oodatud aadressile viljandivald@viljandivald.ee. Püüame neid koostöös ellu viia.

Täna ettevõtteid, kes end telgis esitlesid, ja asutusi, kes ettevõtjatele infot jagasid, Saarepeedi pillimehi, Mark Oravat, kes aitas telki terrassilampidega soojendada, Vahur Rohti aktsiaseltsist Lavad ja Telgid, kes meile katust ja laudu pakkus. Uute kohtumisteni!

Ene Saar,

ettevõtluskohviku vallapoolne korraldaja

Romet Koser (paremal) tundis huvi tervislike mahemahlade vastu. Fotod: Made Laas

Mõnusa kohvikumeeolu löid Saarepeedi muusikud.

Ettevõtluskonsultant Kaja Lääts (vasakul) mekkis Lohu Farmi küüslauguhoidiseid.

UUED TÖÖTAJAD

Catherine Grünbaum – Viljandi valla lastekaitse spetsialist

Olen sündinud ja kasvanud Viljandi- maal. Mul on neli last – kaks täiskasvanud tütar ja kaks alaealist poega. Seitse aastat olen elanud Tarvastu mail.

Sotsiaaltöö valdkond on südamelähedane ja seepärast otsustasin seda ka õppima minna. Aastatel 2003-2007 omandasin kõrghariduse sotsiaaltöö erialal Tallinna Ülikoolis.

Mul on enam kui kümneaastane töökogemus laste hoolekandes ja hariduslike erivajadustega lastega.

Oma praegust ametikohta pean heaks väljakutseks just seetõttu, et tegemist on senisest erineva ametikohaga minu tööelus. Usun, et suudan oma seniseid teadmisi ja kogemusi rakendades panustada laste ja perede heolusse ning seejuures kindlasti ka ise õppida ja areneda.

Foto: Made Laas

Viljandi vald tähistas 5. novembril oma 6. sünnipäeva. Selle puhul viisid vallatöötajad rohkem kui 60 allasutusele kingiks 74 kringlit, mis kaalusid kokku 201 kilogrammi. Kringlid telliti päev varem Magusatoast, mille kondiitrid neid õõ läbi virgalt küpsetasid. Vallavanem Alar Karu viis 14 kringlit Pärsti, Puia- tu, Päre, Heimtali ja Ramsi inimestele, kes olid magusa üllatuse üle rõõmsad. Pildil õnnitleb vallavanem Päikesekiire lasteaias Puia- tu õppekoha lapsi.

Selgusid valla tublimad laululapsed

Laste lauluvõistlus „Viljandi valla laululaps 2019“ leidis aset oktoobrikuu viimasel laupäeval Viiratsi rahvamajas.

Esiolgu registreerunud võistlusele 45 last, kellest kolm mõjuvatel põhjustel ei osalenud. Lapsed jagunesid seitsmesse vanuserühma. Kõige arvukam oli 9-10 aastaste vanuserühm, kus kokku võistles 13 osavõtjat. Kõige noorem osaleja oli 3- ja kõige vanem 17-aastane. Kaks korda kaks oli neid lapsi, kes olid sündinud ühel ja samal päeval, kuul ning aastal ja kui neile veel lisada üks paar kaksikuid, siis on kuuel lapsel omavahel väga põnev seos.

Kokku anti välja 7 kuldset karikat: Mait Eduard Soonik (4 a), Steven Luik (6 a), Asser Kase (8 a), Andris Reimaa (10 a), Marcella Emilie Soonik (11 a), Robin Liiber (15 a), Sandra Vesseluhha (17 a). Hõbekarid jagunesid kuue lapse vahel: Alondra Leelo Sanderma (4 a), Loore Puustusmaa (6 a), Renate Pool (7 a), Marta Kaasik (9 a), Liisbet Söder (12 a), Eero Lõhmus (15 a). Pronksise karika viisid koju Camilla Kilk (3 a), Sanni Lee Lill (5 a), Laura Kulik (8 a), Saskia Oja (10 a), Rebeka Rebane (11 a) ja Helina Kalamees (15 a).

Kõige hinnalisema karika omanikuks sai Marcella Emilie Soonik. Just tema pärjati nimega Viljandi valla laululaps 2019. Marcella laulis võistlusel Maian Kärmase laulu „Tantsime“, mille oli talle õpetanud õpetaja Hedi-Kai Pai.

Eripreemiatega said tunnus-

tatud Camilla Kilk kui kõige noorem osaleja, Andero Arumäe kui rahva kaasahaaraja, Triinabel-Liisa Tuul särava olemise eest laval, Remi Zieds hea rütmijana ja karakteriga esituse eest, hea kontakti publikuga lõi Lisandra Romamtšuk, hea kitarrisaate eest pärjati Eero Lõhmus ning üks preemia läks lauluõpetaja Merle Metsale, kes tõi võistlema kõige rohkem noormehi.

Lauluvõistluse ettevalmistuse käigus jäi õhku mõte, et lapsed on kõige tähtsamad. Selline lähenemine andis võimaluse osaleda nii valla lastel kui neil lastel, kes on seotud valla asutustega, olgu siis seos hariduse või kultuuriga. Hea üllatusena selgus, et muusikastudio Cantabile on registreeritud Viljandi valda ning ka nemad said võimaluse osalemiseks.

Täna lauluõpetajaid, kes võtsid vaevaks lühikese ettevalmistusajaga tuua võistlema väga palju lauluhuvilisi. Aitäh teile, Merle Mets, Ene Uuland, Tiina Lillepuu, Lee Lipp, Valli Pang ja Hedi-Kai Pai! Tänuõnad ka auväärt žüriile – Sirje Rein, Aime Reier ja Markus Mölder. Viimased head soovid ja tänuõnad lähevad tublile helitehnikule Marko Reimannile, kava juhile Gedy-Ly Salumile, lapsevanematele ja kõigile teistele abilistele, kellele ei oleks nii tore laulupäev aset leidnud.

Maire Paju,
lauluvõistluse korraldaja

Hõimupäeva kulminatsiooniks oli mordvalaste kontsert.

Foto: Maire Paju

Mõeldes väarikatele ja hõimlastele

Porikuu kolmas nädal on kuulutatud hõimunädalaks. Ametlik hõimupäev on alati laupäevane päev, mil meil on kohustus ka oma trikoloor heisata.

Hõimupäevadel on soliidne ajalugu. Esmalt hakati neid tähistama Eestis 1931. aastal. Nõukogude ajal traditsioon minetati. Taastulemine oli 1988. aastal. Alates 1991. aastast tähistatakse neid jälle ja seda tänu mittetulundusühingule Fenno-Ugria Asutus.

Oktoober peidab endas veel üht väarikat tähtpäeva – rahvusvahelist eakate päeva. Kunagi ei ole tarvis olnud huvi tunda, millal ja miks see on alguse saanud. Peale väikest infootsingut selgus, et seda päeva tähistatakse 1. oktoobril alates 1990. aastast. Initsiatiiv tuli ÜRO Peaassambleelt. Inglise keeles kannab päev nime *International Day of Older Persons*. Üks selle eesmärk on

tunnustada inimeste panust ühiskonda ja märgata väarikas vanuses inimesi.

Viiratsis sündis aastaid tagasi kaunis traditsioon tähistada mõlemat päeva korraga. Meie oma rahvaga pidasime pidu 18. oktoobril Viiratsi rahvamajas. Päev sai alguse Teet Lindmaa poolt vahendatud näituse „Mehed, kes naersid“ avamisega. Tegemist on kolme kuulsa meistri šaržide ja karikatuuride kokkuvõttega. Viljandimaalt ja Viljandist pärit mehed Evald Reier, Henn Arvo ja Edmund Valtman on andnud huumorimaailma rikastamiseks oma panuse. Näitus on avatud terve novembrikuu ja seda saab vaadata tööpäevadel kella 10-17. Kui nüüd võiks arvata, et huumoriga sai ühele poole, siis nii see tegelikult ei olnud. Pidulisi oli lõbustama sõitnud Küla Karla Hiiumaalt.

Päeva kulminatsioon toimus

peo lõpus, kui oma kontserdi andsid mordvalased. Kui eelmisel aastal kuulsime mordva meestelaulu ansambli Torama, siis seekord oli põhiorhk nais- telaulul, mida vahendas meile Merema ansambel täies koosseisus. Kontserdi käigus pöörati tähelepanu veel kommetele ja rahvariitele. Ka seda ei juhtu iga päev, et mordva naine tõstab seelikusaba üles ja loeb ära, mitu seelikut tal täna seljas on, ja selgitab, mida tähendavad kõik ehted tema ümber.

Kokkuvõttes oli väga tore ettevõtmine, kus jagus aega isegi naabriga suhtlemiseks kohvitassi taga. Hõimupäevade traditsioonist Viiratsi rahvamajas saab pikemalet lugeda 2020. aastal ilmuvast rahvakultuuri aastaraamatust.

Maire Paju,
Viiratsi rahvamaja juhataja

Viljandi valla laululapse tiitli sai seekord Marcella Emilie Soonik.

Foto: Maire Paju

Lauluõpetaja Ene Uuland elas publiku seast võistlejatele kogu hingest kaasa.

Foto: Marko Reimann

Milline on Viljandi valla noorsootöö kvaliteet?

Liis Lääts,
Viljandi valla noorsootöö kvaliteedi hindamise meeskonna juht

Tulenevalt Noorsootöö seadusest on noorsootöö sisuks luua noore arenguks vajalikke tingimusi: tegemist on kompleksse ja keerulise nähtusega. Ühelt poolt annab see noorsootöötajatele hulgaliselt erinevaid lähenemisvõimalusi, ent teisalt on ka suur vastutus – kuidas kujundada noor väarikaks, enast ja teisi austavaks kodanikuks?

Eestis on noorsootöös selgesti määratletud õigusruum, noorsootöö tegemiseks on eesmärgid ja selged juhtnöörid, millest peab kohalik omavalitsus kui noorsootöö peamine elluviija

ka lähtuma. Pärast haldusreformi on valla noortekeskuste noorsootöötajad kokku saanud ja ühiselt olulisi teemasid arutanud, kuid konkreetsete suunitlusteni, kuhu ja kuidas kogu valla noorsootöö areneda võiks, pole jõutud. Seega võib öelda, et meil puudub tegelikult ülevaade sellest, milliseks on selgete prioriteetidega Viljandi valla noorsootöö tänaseks kujunenud. Olukorra parandamiseks näeb Viljandi valla arengukava ette, et 2020. aastal tuleb vallas läbi viia noorsootöö kvaliteedi hindamine.

Siinkohal tuleb appi noorsootöö kvaliteedi hindamismudel, mille töötas välja 2010. aastal Eesti Noorsootöö Keskus koostöös Ernst & Young Baltic AS-ga ning noortevaldkonna partneritega. See on kohaliku omavalitsuse töövahend, mis võimaldab hinnata noortele loodud võimalusi noorsootöös osalemiseks ning nende kvaliteeti. Kvaliteet-

dihindamine näitab noorsootöö tulemuslikkust ja selle tegijate pädevust, mis omakorda parandab valdkonna mainet ja rahastamist. Hindamise lõppraportist selguvad Viljandi valla noorsootöö tugevused ja arendamist vajavad valdkonnad. Tulemuste põhjal saab sõnastada noorsootöö arendamise visiooni, eesmärgid, edasiseks arenguks vajalikud sammud ning konkreetne parendustegevuste plaan aitab hoida õiget kurssi visiooni saavutamiseks.

Käimasolev novembrikuu on Viljandi valla noorsootöömaastikul pühendatud noorte, noorsootöötajate, noorteühenduste ning -organisatsioonide küsitlemisele. Kui sinuni, armas noor, noorsootöötaja või noorteühenduste esindaja, peaks jõudma üks küsimustik, palun sul sellele kindlasti vastata, sest iga vastaja arvamus on Viljandi valla noorsootöö edaspidiseks parendamiseks vajalik!

**SAARDE
ÖÖ-MARU**

Ramsi lasteaia Taruke vapper naiskond osales 18. oktoobril Kilingi-Nõmmel Saarde vallas aset leidnud ülevabariigilisel haridusasutuste töötajate ohutusvõistlusel Öömaru. Avastart anti 18. oktoobril kell 18.10 ja viimase ülesande – intervjuu andmise politsei pressiesindajale – täitmise lõpetasime 19. oktoobri öösel kell 2.25.

Kogu selle aja jooksul tuli lahendada 25 erinevat ülesannet ja ohusituatsiooni. Kaasatud olid Pärnumaa politsei, erinevad kiirabiüksused, päästamet, kaitseliit, Aidel autokool jpt. Saime ennast proovile panna erinevates olukordades ja kontrollida oma teadmisi, mis koolitustel omandatud, näiteks tule tegemine käepäraste vahenditega pimedal ajal, kannatanu abistamine auto-

avarii korral, evakuatsioon koolihoonest, süttinud prügi-kasti kustutamine, merepaadi komplekteerimine kohustuslike abivahenditega, alajahtunud inimese soojendamine, tegutsemine terrorirünnaku ajal, teadmised raudteehutusest, politsei- ja piirivalveameti poolt väljastatavatest dokumentidest jpm. Täpsemalt saab kõigest lugeda Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi kodulehelt.

Oli tõeliselt maru öö ja meie jaoks lõppes see 19. oktoobri koidikul kell 5, kui viimased võistkonna liikmed olid koju jõudnud. Meie vaprad olid Monika Sülla, Maia Ental, Marleen Jõgi, Margit Lippo ja Maret Tamme.

Maret Tamme,
Ramsi lasteaia Taruke
direktor

Tarukese vapper naiskond sai oma ohutusälased teadmised pimedal oktoobriöö proovile panna.
Foto: Sigrid Absalon

Noored õppisid Mustlas kooliteleviseiooni tegema

10.-12. oktoobrini viibisid 21 meediahuvilist Viljandi valla noort Tarvastu gümnaasiumis meediaaagris, õppides tegema kooliteleviseiooni, et panna alus ühisele kooliteleviseiooni projektile.

Kolme päeva jooksul õppisid noored üllatavalt kiiresti selgeks televisioonis kasutatavad meediažanrid ja kasulikud nipid hea loo tegemiseks. Nad said panna oma loovuse tööle ja teoreetilisi teadmisi kohe ja praktiliselt rakendada. Laagri lõpuks valminud lood olid väga põnevad ning nendest sai kokku panna ka ühe laagrisaate.

Noori käisid inspireerimas ka mitmed oma ala asjatundjad. Neljapäeval külastasid laagrilisi Tartu Kristjan Jaak Petersoni gümnaasiumi meediasuuna õpilased ja juhendajad. Reedel rääkis Kristjan Kivistik Stuudiopunktist sellest,

kuidas filmida head videoklippi ja hiljem ka kokku panna. Ohtupoolikul oli külas teletäht Maire Aunaste, kes võrtsitas õhtut lugudega televisioonist läbi aegade.

Nende meediapäevade eesmärk ei olnud ainult õpetada huvilisi kooliteleviseiooni tegema, vaid alustada ka Viljandi valla koolide ühise kooliteleviseiooni projektiga. See tähendab, et iga kool saadab ideaalis iga kuu uudisklipi, millest pannakse kokku ühine saade ja jagatakse kõikidele valla koolidele. Selle projekti eesmärk on aktiivselt kooliteleviseiooni abiga jagada teiste oma valla koolidega huvitavaid hetki enda koolist. Valla koolide meediapäevadest võtsid osa Kolga-Jaani Põhikooli, Leie Põhikooli, Saarepeedi Kooli, Viiratsi Kooli, Paistu Kooli ja Tarvastu Gümnaasiumi noored.

Maarja Evert

Maire Aunaste tulevase teletegijaid juhendamas.
Foto: Maarja Evert

Suislepa raamatukogu taasavamisel astusid väikese kontserdiga üles ka kohalikud noored Helina Kalamees ja Eero Lõhmus.
Fotod: Kristi Ilves

Suislepa raamatukogu tuli rahvale lähemale

Tarvastu piirkonna raamatukogutöötajad, valla esindajad ja mõni uudistaja olid 22. oktoobri pärastlõunal kogunenud Suislepa kaupluse kõrval asuvasse ruumi, et pidulikult taasavada Suislepa haruraamatukogu.

Enne asus Suislepa raamatukogu mõisamajas, mille akendest avaneb imeline vaade maalilisele Öhne jõe. Kui aga hoonest kadusid järgemööda kool, lasteaed ja muud elumärgid, tekkis raamatukogul hulk olmeprobleeme ja inimesed sattusid sinna üha harvem.

„Maja oli külm, ajuti oli murresid ka elektri ja veevargiga. Kuna õpilasi ja õpetajaid majas enam ei olnud, jäid lõpuks vaid vanemad inimesed, aga paljudele neist oli probleemiks raamatukogu järsk trepp,“ selgitas Suislepa raamatukoguhoidja Kairi Lõhmus kolimise tagamaid.

Praegustest ruumidest rääkis Lõhmus vaid ülivõrdes. „Mõisamajaga ei anna neid ruume võrreldagi. Meil on ometi kord soe, saan istuda siin T-särgiga, varem tuli töö olles kanda paks riideid ja isegi kindaid. Ka inimesed ei tahtnud raamatukogus kaua viibida, kuna oli jahe. Kartsin algul, et siin on kitsas, aga tegelikult ruumi jätkub ja kõik vajalik mahtus ilusasti ära.“

Lõhmuse sõnul on praegu selline aeg, kui raamatukogus käib

Uhke tordi lõi ka lahti raamatukoguhoidja Kairi Lõhmus.

palju uudistajaid ja juba on lisandunud ka uusi lugejaid ning tekkinud ürituste korraldamise mõtteid. Kõige tähtsamaks ülesandeks peab raamatukoguhoidja kohalike laste raamatukokku tagasi meelitamist, sest kooli kadudes ei sattunud noored enam oma küla raamatukokku.

Tarvastu raamatukogu direktor Aili Anderson kinnitas, et Suislepa haruraamatukoguga oli viimastel aastatel sageli probleeme. „Kui Kairi Lõhmus Suislepast helistas, oli oodata sageli mõnd halba üllatust. Ebamugavused ja probleemid vähendasid tuntuvalt ka luge-

jate hulka. Seal polnud mugav lugejatel ega töötajal,“ ütles Anderson, kelle hinnangul on asutuse praegune asupaik Suislepa saadaolevatest parim, sest läheduses on bussipeatus, kõrval kauplus, parkla ja hoonesse pääseb lihtsalt. Ta tahab tänada Viljandi valda, kes eraldas raha ruumide remondiks, samuti Coopi, kes oli nõus ruume raamatukogule rentima.

Suislepa raamatukogu on avatud teisipäeviti, kolmapäeviti ja neljapäeviti. Kõik on oodatud uudistama!

Kristi Ilves,
toimetaja

Foto: Ragnar Soa

9. oktoobril toimus Ramsi Tarukese lasteaia mudilaste liiklemis- ja liikumispäev „Taruke liigub ja liikleb“. Avatud oli viis tegevuskeskust. Koos kontrolliti ka jalgrataste tehnilist seisukorda, kiivri kandmist ja esmasseid sõiduosi vigurrajal. Lasteaia majandustöötaja Aleksander keeras kinni rataste logisevad kruvid ja paigaldas lisahelkureid.

Õppereis maalilise Võrtsjärve ümbruses

19. oktoobril kogunesid Täna-silma piirkonna tegusad inimesed rahvamaja juurde, et ühiselt minna uudistama Võrtsjärve ümbrust Rõngu kandis.

Alustuseks tehti kolmekilomeetrine matk Tamme paljandi matkarajal, kus oli näha vahvaid kaljuseinu koos jäädvustustega. Teadjamad inimesed oskasid rääkida, et aastaid tagasi oli võimalik näha matkaraja juurest ka Võrtsjärve, aga nüüd on kahjuks kallas kõrkjatesse kasvanud ning suur padrik varjutab ilu. Õnneks avanes ülevalt kõrgelt kaldalt maaliline vaade järvele, mida kõik said nautida. Vaatamata takistustele, mida tuli rajal läbida, said kõik matkajad edukalt hakkama.

Edasi kulges seltskond järve-muuseumi Akvaarium, et saada ülevaade taimedest ja kaladest, keda võib kohata Võrtsjärves. Muuseumis ootas meid giid, kes andis väga põhjaliku ülevaate tuntumatest kaladest, nagu särg, roosärg, ahven jne. Väga huvitav oli teada saada, kuidas teha vahet särjel ja roosärjel ning miks ahven värvi muudab. Akvaariumis oli kilpkonn, kelle giid põrandale tõstis. Siis nägime, et ei olegi kilpkonn nii aeglane, nagu räägitakse. Üsna

Puhkehetk Rõngu linnuse juures.

Foto: Anne Meiesaar

vilkalt sibas ta mööda põrandat ja üritas uuesti akvaariumisse tagasi ronida.

Järgmiseks astusime teise tuppa, kus põrandaaluses akvaariumis oli tohutult suur säga. Sellisega küll ei tahaks vees

kohtuda. Veel olid seal latikas ja nurg ning pisike angerjas. Ühes akvaariumis ujusid kogred, kes fotograafidele poseerisid. Nii lahe oli vaadata, kuidas kala ootas, et temast pilti tehtaks. Olles tutvunud selle toa elanikega,

suundusime edasi veel kolmandasse ruumi, kus oli igasuguseid põnevaid kalu, kõik üsna suured ja vägevad. Lapsed muudkui kõndisid ja ahhetasid, et küll on ikka vägevad kalad.

Viimaks viidi meid teisele kor-

rusele, kus avanes imeline vaade Võrtsjärvele ning nägime väikesid sägaid. Giid aga mainis, et ka need kasvavad kunagi suureks ja siis nad enam ei mahu sinna väiksesse akvaariumisse ära. Lapsed arvasid küll, et sellised sägad võiksid endal kodus olla, sest nad olid tõeliselt armsad.

Üleval oli ka tore mängutuba, kus olid erinevad mängud. Kõik ikka sellised õpetlikud ja toredad.

Edasi asusid matkasellid aga teele Rõngu linnuse varemete juurde. Kõrgest mäest rühiti üles, sealt avanes vaade väikesele müürijupile, mis veel alles jäänud. Pargis leidis varjualune, kus väsinud matkasellid said jalgu puhata ning jõuvarusid koguda. Vahva seltskonna tee jätkus mööda Võrtsjärve kallast, kust avanes imeline vaade. Tekkis selline tunne, nagu oleks mere ääres. Pisemad otsisid järvekarpe ja tigisid, suuremad seeni. Toreda ning mõnusalt väsitava päeva lõpetas matkaseltskond Trepimäel, kus lapsed said hullata järve kaldal ning teised nautida mõnusat ilma lõkke ääres.

Tiiu Siirus,
pensionär

Hundiuurija räägitud lugudele lisaks sai näha ka hundi topist, nahka, käppa ja pabulaid.

Foto: Meeri Tatar

Kolga-Jaanis aeti hundijuttu

„Hunt on olnud meie raba- ja metsamaastike valitsejaks sadu ja tuhandeid aastaid, samavõrra oluliseks on ta tõusnud ka meie esivanemate keele- ja meele-ruumis. Osava kütina on hunt kontrolli all hoidnud suurte rohusööjate arvukust ja kujundanud seeläbi kaudselt ka soome-ugri maastike metsarohket välisilmet.“ Nii kirjutab Valdur Mikita 2018. aastal ilmunud kogumikus „Hunt“.

Hundiuurija Marko Kübarsepp käis Kolga-Jaani kogukonnale meie rahvusloomast rääkimas. Öhtu kestis pea kolm tundi. Kübarsepp tegi inimestele põhjaliku ettekande hundi elust. Kuulajad said teada,

kuidas hundid mõtlevad, jahti peavad, pesitsevad, liiguvad, toituvad jne. Ta kummutas ka hundi kohta käivad müüdid ja hirmujutud. Inimesed, kes enne hunte kartsid, käivad nüüd looduses kindlasti julgemana. Kübarsepp soovitas metsas hundi kohates vaadet nautida, mitte kohe põgeneda, sest seda juhtub harva, kui inimene metsas satt kohtab.

Kuulajate seas olid jahimehed, lambakasvatavad, hundifännid, loodushuvilised, kes kõik said vastused oma küsimustele. Meile, kes me siin metsade, soode ja rabade keskel elame, oli see öhtu väga õpetlik. On natuke isegi kohustuslik teada, kuidas mets-

loomad elavad, et meil oleks vähem hirve ja kartust metsa ees ning et saaksime elada ühtsemalt ja lugupidavamalt koos loodusega.

Kolga-Jaani Maanaiste selts, kes hundiõhtu korraldas, tänab väga kõiki, kes kuulama tulid. Tänuksõnad ka Marko Kübarseppale põhjaliku ettekande eest ja külalistele Elistvere loomapargist, kes võtsid kaasa hundi topise, naha, käpa ning pabulad. Kohtumist rahastas Viljandi vald, siiras tänu ka vallale selle eest.

MTÜ Kolga-jaani
Maanaiste selts

Täiskasvanud õppija nädalal tunnustati tublimaid

Kogu Eestis ja ka Viljandimaal tähistati 11.–18. oktoobrini täiskasvanud õppija nädalat, mis lõppes tunnustusüritusega. Viljandimaal aasta õppijaks tunnustati Tiiu Männiste. Aasta õpiteo kategoorias premeeriti ka Kolga-Jaani naiste enesejuhtimise ja enesearengu õpigruppi ning Väike Jaagu lasteaia-põhikooli korraldatud konverentsi „Pildist sõnani“.

Üle-eestiline konverents „Pildist sõnani“ toimus 25. aprillil Sakala keskuses. Valetati kogemusi erinevate visuaalsete õppevahendite ja struktureeritud õppe rakendamise võimalustest, mis aitavad luua lastele suhtlemisvõimalusi juba väikelapsest alates, et vähendada võimalikke arengu- ja käitumisprobleeme. Lisaks Jaagu koolile jagasid oma kogemusi lapsevanemad, spetsialistid Tartust ja Helsingist. Osalesid tugispetsialistid, lasteaiaõpetajad, eriklasside õpetajad, lapsevanemad ja teised, kel kokkupuude laste kõne- ja suhtlemisuskuste arengu probleemidega. Osalejaid oli

ligikaudu 250. Sündmuse eestvedajaks oli Jaagu lasteaia-põhikooli direktor Signe Vaabel.

Kolga-Jaani naiste enesejuhtimise ja enesearengu õpigrupp koondas erinevate elualade naisi. Koos käidi aprillist kuni juunikuuni seitsme öpinädala jooksul. Ühiste praktiliste tegevuste kaudu avastasid õppurid koolitaja Riina Küti juhendamisel oma tugevad küljed ja peale koolituse lõppu lepidi kokku õpitegevuse enesealgatuslik jätkumine omavahel oskuste jagamise näol. Pärast aktiivõppe perioodi lõppu jätkus koostöö ja enesearendamine. Koolituse lõpetas üheksa Kolga-Jaani piirkonna naist, kellest on saanud nüüd kogukonnas õppiv, arenemishimuline ja koostööaldis grupp. Naised on valmis panustama koostöös kogukonna elu heaks ka vabatahtlikena. Maapiirkonnas on sellisel juhtgrupil väga suur tähtsus ja roll.

Kolga-Jaani naiste õpigrupi tegevistest saab pikemalt lugeda Viljandi Valla Teataja juuninumbrist.

VVT

Foto: Kristi Ilves

Praktiliste tegevuste kaudu avastasid Kolga-Jaani naised koolitaja Riina Küti juhendamisel oma tugevaid külgi, jagades oma teadmisi-õskusi teistele.

Suur tuletõrjeauto lasteaia hoovis tekitas palju elevust.

Foto: Luive Rehand

Mehine pereõhtu Viiratsi lasteaias

Neljapäeval, 17. oktoobril oli Viiratsi lasteaia õu siginat-saginat täis. Väikesed rüblikud koos oma peredega said lisaks mänguväljakul olevatele atraktsioonidele tutvuda sootuks põnevamate asjadega.

Esimesena tüüris õuealale Viljandi Päästekomando paakauto. Koolieelikud osalesid „Tulest tar-

gem” loengul ning hiljem said kõik tuletõrjeautot uudistada.

Keset hoovi oleva paviljoni all oli võimalik tutvuda Kaitseliidu Sakala maleva juhendamisel relvastusega ning metsas vajaliku matkavarustusega.

Meie oma maja lapsevanem, piirkonnapolitseinik Kaire Teas tuli seekord lasteaeda politsei-

autoga, kaasas truu sõber, koer Unca.

Kuid see ei olnud veel kõik! Kui Kaitseliit oli oma asjad kokku pakkunud, tuletõrjeauto ja politseiauto sireenide huilates aiast välja saadetud, suunduti maja taha, kus kõiki ootas üllatus. Tublid ja hakkajad emmed esitasid Karin Mägi juhenda-

misel kõigile ühe vahva tantsu. Seejärel oli aeg soojaks kakaoks ja laste endi küpsetatud kaerapätsikesteks.

Rüblikud tänavad Viljandi Päästekomandot, Kaitseliidu Sakala Malevat ning Viljandi politseijaoskonda toreda koostöö eest pereõhtu sisustamisel! Aitäh Karin Mägile, kes emmedega sa-

laja tantsu õppis, aitäh kõigile, kes kohale tulid! Omalt poolt tänan vägevast Rübliku naiskonda, kes aitas nii nõu kui jõuga kaasa ürituse õnnestumisele!

Muide, väike mõte issidele – emmede tants on nähtud, aga millega teie üllatada oskate?

Sirli Mändul,

Viiratsi lasteaia õppealajuhataja

Päri õppekohas on prügikeskus, kus lapsed saavad harjutada prügi liigiti kogumist.

Foto: Viive Mägi

Oktoober oli Päikesekiire lasteaias prügikuu

Viljandi valla lasteaia Päikesekiir priskemad tarkuseterad on sellel õppeaastal seotud robotika ja keskkonnanohiuga. Õppeaasta teemaks on „Digitark ja Prügikoll on Päikesekiire sõbrad head”. Mida see siis tähendab, kuidas välja näeb?

Oktoober oli meil prügikuu. Näiteks traditsiooniks kujunemas „Kõik õue!” päeval ühendasid Digitark ja Prügikoll käd ning viisid lapsed õue liikuma. Päri lapsed käisid keskuse vahel prügikaste kaardistamas – äpp aitas kaardistada marsruudi, fotoaparaat jäädvustada kohalikud prügikastid ning laste teravad silmad ja täiskasvanu kummikindas käd aitasid üles

korjata selle, mis silma riivas ja loodusesse ei kuulunud. Puiatu lapsed leidsid ja jäädvustasid matkarajalt selle, mis tuulega sinna oli lennanud, ja Päri lapsed said osa liikumispäevast, kus kasutati liikumistegevuses lisaks tavapärastele vahenditele ka taaskasutusmaterjale ja looduslikke võimalusi.

Selleks aga, et meelde tuletada ja kinnistada prügi sorteerimise lihtsad tõed, avasime Päri õppekohas oma prügikeskuse. Seal on nii kinnistavad fotod kui ka prügikastid, mis ootavad üht liiki prahti (pakend, biojätke, papp ja paber, olmeprügi). Õues on meil sellest õppeaastast olemas ka suur paberi ja

papi prügikast, kus omavahel jagavad saladusi kolme õppekoha pappkastid ja untsu läinud joonistused.

Prügikoll ja Digitark said omale näo ja teo laste ning vanemate ühises loometöös – taaskasutusmaterjalist valminud meisterduste ideed on olnud säravad ja teostus ahhaa-momenti pakkuv. Ühisnäitus on avatud novembris Päri lasteaia fuajees – kel huvi, on lahkesti palutud uudistama.

Kaks sõpra jagavad sel õppeaastal meile ka vanarahvatarkust ning oktoobris õpetasid nad, et kes palju teeb, see palju saab!

Viive Mägi,

Viljandi valla lasteaia Päikesekiir õppealajuhataja

Paistu lapsed tegid Mulgimaa lipu teemalisi võileibu

Paistu Kooli lasteaiapere koos esimese klassiga lõpetas leivanädala vahvate Mulgimaa lipu teemaliste võileibade valmistamisega, sest Mulgimaa lipul oli 12. oktoobril kuues sünnipäev.

Ja mitte ainult tavaliste võileibade, vaid just erinevõileibadega. Sellised õiged, suured viilud saadakse tervet leivapätsi pikuti lõigates. Kuna Mulgimaa lipul on neli erinevat värvi – helesinine, must, punane ja valge, oli võileibadele katete väljamõtlemine paras pähekkel.

Lapsed valmistasid oma võileivad õpetajate abiga rühmades või klassis valmis ja seejärel toodi kõik raamatukokku uhke laudlinaga kaetud lauale. Raamatukogu, lisaks kirevale toidulauale, kaunistasid veel seintel olevad lasteaialaste meisterdatud Mulgimaa lipud.

Kõik võileivad nägid väga vahvad välja. Vaeva oli nähtud

just õiget värvi toiduainetega. Leibadel võis näha helesinist kodujuustu, musta kaaviari, helesinist toorjuustu, punaseid tomateid, praadides musta värvi saavutanud verikakki, valget toorjuustu jms. Kõik rühmad ja esimene klass olid tublisti vaeva näinud.

Kui kõik suured erinevõileivad ja väikesed suupärased leivakesed olid ära imetletud, ühised pildid tehtud, võisime asuda ka neid uhked kunstiteoseid sööma. Kõik maitseid imehead ja kõhud said täis.

Suur tänu kõigile asjaosalistele vahva ettevõtmise eest ja palju õnne Mulgimaa lipule! Eraldi tahaks tänada lasteaia sõpra tädi Eha ilusa liputeemalise laudlina eest! Tädi Eha heegeldatud on suurt laudlina kaunistanud punane kaaruspaal.

Piret Kala,

Põnnide rühma õpetaja

Mulgi lipu värvides võileibade valmistamine oli suur väljakutse, aga õpetajate abiga said lapsed sellega edukalt hakkama. Foto: Piret Kala

Korteriühistul on oluline roll elutähtsa teenuse tagamisel

Sven Jablonski,
MindUp
Systems juht

Oktoobris Võru linna ja kogu Lõuna-Eestit tabanud ulatuslik elektrikatkestus on andnud kõneainet paljudele. Lisaks elektrienergiale kadusid ka vesi, kanalisatsioon ja kaugküte. Just toasooja kadumine kortermajades tekitab suuri probleeme, eriti talvel.

Võru linna soojusettevõtja Danpower Eesti AS on kaugkütete kui elutähtsa teenuse osutaja Võru linnas. Tormi ajal kadus ka neil elekter ja katkes ajutiselt ka soojuse tootmine ning tarne klientideni. Oli hea, et välistemperatuur oli +10 kraadi. Kujutage ette, kui oleks olnud -5 või -10 kraadi pluss tugeva tuule koefitsient. Renoveerimata majades puhub tuul igast elektripistikust sisse.

Selline olukord võib juhtuda ükskõik, millises Eesti piirkonnas. Artikli eesmärk ei ole hinnata soojusettevõtjate tegevusi või valmisolekut, sest ainuüksi nende valmisolekust ei piisa. Selleks, et kortermajades radiaatorites soe vesi jõuaks, on tähtsad kolm osapoolt – soojuse tootja, soojuse tarnija ja korteri-

ühistu. Just korteriühistust me edasi räägimegi.

Paljud soojusettevõtjad on elutähtsa teenuse osutajad ja neil on üsna karmid nõuded toimepidevuse tagamisel. Ülejäänud soojusettevõtjad, kes ei ole Kaugkütteseaduse ja Hädalukorra seaduse alusel elutähtsa teenuse osutajad, on üldhuviteenuse osutajad igal juhul. Samas on tähelepanuta jäänud sama valemi teine osapool, millest ei räägi eriti keegi – korteriühistud. Ei ole vahet, kui tubli on soojusettevõtja, kui soe vesi ei jõua kortermaja soojasõlmest edasi.

Enamus kortermajade elanikke ei tea, et kortermajal võib olla oma soojasõlm, mis vajab töötamiseks elektrit. Olenemata sellest, kas kortermajas on keskküte või kasutab see individuaalset katlamaja, sooja jõudmiseks radiaatoritesse on vaja elektrienergiat. Enamasti toimub kortermajades soojuse ülekande nende endi soojasõlmedes. See tähendab, et igal kortermajal on oma kinnine keskküttesüsteem. Soojusettevõtja poolt tarnitud soojus ei jõua otse kortermaja elanikeni, vaid soojus antakse ühelt süsteemilt teisele läbi soojusülekande. See ei ole soojusettevõtja vesi, mis kortermaja radiaatorites soliseb, vaid kortermaja enda kinnine süsteem.

Kortermajade toasoe ei sõltu ainult soojusettevõtjast. Teine

oluline osapool on korteriühistud. Kui korteriühistu ei ole valmis elektrikatkestuseks, ei ole ka toasooja. Olenemata sellest, kui tubli on soojusettevõtja. Samas saab selleks valmis olla.

Üheks lahenduseks on soetada üks generaator mitme korteriühistu peale. Kõik oleneb kortermajade tsirkulatsioonipumba voolu tarbimisest. Lisaks on vaja kütust, pikendusjuhtmeid ja soojasõlmes peab olema eraldi valmidus generaatori ühendamiseks.

Just see viimane asjaolu ununeb tihti – lihtsalt niisama ei saa generaatorit hoone elektrisüsteemiga ühendada. Piisab, kui on vahelüliti ühelt süsteemilt teisele koos vajaliku input sisendiga. Kui põhivool mööda juhtmeid tagasi tuleb, saab jälle lülitada põhisüsteemi peale. Siseruumides generaatori kasutamisel peab olema väga ettevaatlik – vedelkütuse põlemisel tekivad väga mürgised põlemisgaasid ja oluline on piisav ventilatsioon.

Hea kortermaja elanik ja korteriühistu liige! Tee kindlaks, kas sinu kortermaja sisene keskküttesüsteem vajab töötamiseks elektrienergiat. Valmistuge hädalukorras varakult! Sündmused näitavad, et kui kriisi ajal hakata generaatorit otsima, on need suure tõenäosusega juba välja laenutatud. Ainult sina ise vastutad enda ja oma pere heaolu eest.

Koduõde tuleb appi

Eestis on suurepärased haiglad ja parima väljaõppega arstid, kuid ravile saamiseks pikad järjekorrad. Maapiirkondades on perearst kaugel. Kiirabi on üle koormatud, EMO-s tuleb erakorralist abi oodata pool päeva. Eriti raske on eakate ja kroonilist haigust põdevate inimeste olukord.

Haiglasse võetakse neid, kellel on paranemislootust, aga näiteks vähihaigega, kes haiglast välja kirjutatud, pole perearstil ega kiirabil midagi peale hakata. Õendushaigla on küll viimane koht, kuhu tahaks sattuda, ja sealgi hoitakse haigekassa kulul vaid 30 päeva. Ka hooldekodu pole raskele kroonilisele haigele õige koht, pealegi ei tee kroonu madratsil pikutamine kedagi tervemaks ega õnnelikuks.

Ma kahtlen, kas Eesti inimeste eluunistus on veeta eluõhtu vanadekodus. Pigem eelistatakse elada oma armastatud kodus nii kaua, kui vähegi võimalik. Kui kodus oleksid kättesaadavad vajalikud hoolekande- ja tervishoiuteenused, võiks isegi raske ja kroonilise haigusega patsient rahulikult kodus olla, kui keegi käiks süstimas, vererõhku mõõtmast, haavandeid hooldamas, sidemeid vahetamas. See pole üldse arsti töö ja ka perearsti õde ei jõua igale poole. Selleks on olemas vastav tervishoiuteenus – koduõendus.

Koduõde saab aidata haiglast koju saadetud patsiente, liikumisvõimetuid inimesi ja tõsiste probleemidega voo-

dahaiged, kellel muul viisil abi saamine on raskendatud. Peale süstide ja sidumiste mõõdab õde kodus veresuhkru, tegeleb põiekateetriga, lamatiste raviga, eemaldab haavaõmblused, teeb taastusravi ja palju muud. Sellist abi võib vaja minna mitte ainult raskel kroonilisel haigel, vaid ka suhteliselt tervel ja noorel inimesel ajutiselt pärast haiglaravi. Koduõed läbivad koolituse, mis võimaldab neil haige seisundit hinnata, panna õendusdiagnoosi ja otsustada, kas patsient vajab mingit muud tervishoiuteenust, nagu eriarsti konsultatsiooni või haiglaravi. Muidugi saab koduõelt professionaalset nõu, kuidas patsienti kodus hooldada ja temaga toimetada.

Koduõenduse eest tasub 100% haigekassa. Patsiendi omaosalust, nagu hooldushaiglas, ei ole. Praegu on koduõendus olemas peaaegu igal pool üle Eesti, nii linnas kui maal, ainult inimesed ei oska küsida. Koduõendusteenusele pääseb arsti saatekirjaga. Oma perearstilt peaksite saama infot, kas teie kodukohas on koduõdesid. Sama võib küsida ka haigekassa kliendi-telefonilt.

Kui eriarstile pääsemist ei jõua ära oodata, kiirabi ei aita ja perearst on kaugel, siis võib olla just koduõde see, kes teid aitab.

Viljandi vallas pakub koduõendusteenust OÜ TNP Konsultatsioonid.

Lisainfo tel 5560 2892.

TELE2 KIIRE PÜSIÜHENDUS TULEB VILJANDI VALDA

Naudi kodus ülikiiret netti

Peagi jõuab Viljandi valda kõige kaasaegsem valguskaablil põhinev internet – Tele2 interneti püsiühendus, millega saad nautida kuni 1000 Mbit/s kiirusega netti. Vaata piiramatult filme, suhtle lähedaste ja sõpradega või aja muretult töösju – ülikiire katkematu ja piiramatu nett võimaldab teha kõike just nii kiiresti, kui ise tahad. Lisaks on valguskaabel tulevikukindel: kui internetimahud kasvavad, kasvavad vastavalt ka kiirused.

VAATA LÄHEMALT:
www.tele2.ee/valgus

100 Mbit/s alates

22^{KUUS}€

TELE2

Foto: Emma Ojaots

Albu vallamaja ees on Tammsaarele püstitatud mälestusmärk, mille juures gümnasistid ühisfoto tegid.

Gümnasistid käisid Tammsaarel külas

Oktoobrikuu kolmandal päeval olid Tarvastu gümnaasiumil tunniplaanis ainult kirjanduse tunnid ja buss sõidutas noored Vargamäele.

Anton Hansen oli ülikonna selga pannud ja ootas külalisi möödunud sajandi 30. aastatel valminud elumaja eest. Ta jutustas noortele „Tõe ja õiguse“ valmimisest, tööst, mis Vargamäel kunagi otsa ei lõppenud, laste elust ja saladustest, mis vanemate eest pidid varjule jääma, ja muidugi lõpmatust kraavikaeamisest ning piiritulidest riika naabriga. Tema õde Marta Hansen täiendas venna sõnu ja kinnitas, et see, mis raamatus kirjas,

on suuremal või vähemal määral tõesti olnud.

Raske oli uskuda – võib-olla mõnele see usumatuks jäigi –, kuidas oli võimalik elada nii, et ei olnudki võimalust iga päev poest süüa osta ja kogu eluks vajalik tehti talus ise. Või et õues käidi paljajalu ja lapsed ei istunud söögilaua taga, vaid seisis püsti. Et pesemiseks ei olnud sauna, vaid pesti rehetas, peremees kõigepealt, siis perenaine ja lapsed takkajärele, kõik ühes vees. Ja saunaks nimetati hoopis elumaja, kus elasid need, kes endale talu ei jõudnud osta.

Tammsaare on pealtnäha küll tasane ja vaikne mees, aga oma

krutskid olid temalgi. Kui nutipõlvkonna noored pidid hakkama temalt saadud ülesannetega töölehti täitma, ei andnudki sõber Google vastuseid. Need tuli endal välja otsida! Esimene ehmatus möödus, jõudis kohale teadmine, et elus saab hakkama nutiseadmeta ka, ja vastused olid täiesti leitavad.

Kuigi pererahvas ilmutas end vahakujuna ja videopildina, oli külaskäik muljeterohke ja ärgistas kaasa mõtlema. Vahest võtaks nüüd mõne raamatu jälle ette?

Helle Soots,

Tarvastu Gümnaasiumi õpetaja

Tarvastu laulukoor pidas sünnipäeva

20. oktoobri pärastlõunal oli koorilauljate kontsentratsioon ühe ruutmeetri kohta saavutanud Mustla rahvamajas maksimumtaseme, sest Tarvastu laulukoor oli oma 15. sünnipäeva puhul endale külla kutsunud veel seitse laulukollektiivi Eesti- ja Lätimaalt.

Tarvastu laulukoori dirigent Margit Aigro ütles, et koor sai esimest korda kokku 2. aprillil 2004, aga sünnipäeva pidamiseks polnud sel kevadel aega, kuna käis kibekiire laulupeoks valmistumine.

„Ma olin sel ajal Tarvastu rahvamaja juhataja ja kuna Tarvastus polnud siis ühtki koori,

tekkiski mõte laulukoor luua. Esimesel korral tuli kokku 12 inimest, neist mehi vaid mõni. Mõtlesime, et ei hakka end uhkelt segakooriks nimetama, ja võtsime nimeks Tarvastu laulukoor,“ rääkis Aigro koori asutamisest.

Nüüdseks võistlevad Tarvastu piirkonna lauljate pärast suisa kolm koori – lisaks Tarvastu laulukoorile ka segakoor Üits Viis ja Mulgi segakoor. Kõigele vaatamata on Tarvastu laulukoor oma nime ja näo säilitanud. Suurematel esinemistel käiakse aga koos Öru laulukooriga, mida juhatab samuti Margit Aigro. „Meie koostöö algas 2013.

aastal. Oleme koos juba kahel suurel laulupeol käinud, lisaks veel maakondlikel laulupidudel, Mulgi peol, Uma peol jne. Isegi välismaal oleme esinenud ja meil on sõpruskoore nii Eestis kui Lätis. Proove teeme iga nädal ja kokku saame nii Örus kui Tarvastus,“ selgitas dirigent.

Sünnipäevapeol kõlas palju laulu nii eesti kui läti keeles, öeldi häid sõnu ja jagati kingitusi. Koori enda sünnipäevasoov on aga see, et uusi lauljaid, eriti mehi, ikka juurde tuleks. Laulurõõm on kooriga liitujatele garanteeritud.

Kristi Ilves,
toimetaja

Tarvastu laulukoor oma sünnipäevapeol esinemas. Süntesaatori taga dirigent Margit Aigro.

Foto: Kristi Ilves

Saarepeedi rahvamaja hooaeg algas muusika ja tantsuga

1. oktoobril tähistasime Saarepeedi rahvamajas nii rahvusvahelist muusikapäeva kui ka eakate päeva.

Oma kohalolekuga austasid meid abivallavanem proua Ene Saar, kellel kaasas soojad tänusõnad, ja üllatuskülaline proua Helmen Kütt, kellel oli üle anda ministri tänukiri eakate juhendajale Linda Paaksupuule.

On puhas rõõm, kui tublisid inimesi märgatakse ka väljaspool oma rahvamaja.

Seekord ühendasime muusikapäeva ja eakate päeva toreda kontserdiga. Pakkusime häid rahvamuusikuid kuulamiseks, vaatamiseks ja tantsimiseks. Toredad muusikud Oravapoiste ansamblist ei jätnud kedagi külmaks. Mõni läks kohe tantsupõrandale, mõnel võttis natuke aega ja mõni ei saanudki tantsupõrandalt ära. Vaat nii vaprad on meie inimesed.

Publiku vastuvõtt oli hästi soe. Oravapoised on uuesti oodatud rahvamajja 8. detsembril eakate jõulupeole. Kuna see pidu toimub laudadega, palume kindlasti varakult broneerida.

12. oktoobril toimus tantsurühma Udusõlg kümnnenda sünnipäeva kontsert, kuhu oli tulnud oodatust rohkem rahvast ja suur saal oli publikut täis.

Kontserdi ettevalmistustega alustati juba septembri alguses. Ei olegi nii kerge õppida uusi ning tuletada meelde vanu tantse, kui kollektiivis on vahetunud liikmed – eelmisel aastal tuli juurde kolm uut tüdrukut. Udusõles on aegade algusest peale tantsinud üheksa naist. Sünnipäevapeol oli tantsimas 14 tublit naist. Udusõlg tänab oma juhendajat

Kertu Alvret, aitäh, et olemas oled!

Meie sügav kummardus ja tänu külalisesinejatele, kes õhtul meie suurepärasele kontserdil osalesid: segarühm Pärilised koos juhendaja Vaike Rajastega ja kontsertmeister Maire Rahneliga ning segarühm Oh ja Ah juhendaja Ave Alvrega. Tänu ka oma maja rahvamuusikutele ja helitehnikule Toomasale. Üks tore mees jooksis veel õhtul ringi, tema oli videopoiss Arvi, kes kogu sündmuse jäädvustas. Tantsurühmad ju oma esinemist näha ei saanud, aga video vahendusel on see varsti võimalik.

Tänu Viljandi vallavalitsusele, kellelt saime kingiks käsi-aurukeskuse, mis on väga vajalik rahvariie triikimisel.

Uhke tordi tegi Ukuaru kohvik ja õhtu ansambel oli MAMA, kes nautis toredat publikut ja publik nautis head tantsubändi.

Kõige toredam oli, et kui ansambel lõpetas esinemise, siis publik ei olnud nõus tantsupõrandalt ära minema. Pillimehed lihtsalt tinistasid niisama viisijuppi ja kogu rahvas saalis laulis kaasa.

Nii head publikut, kui sel korral Saarepeedil oli, kohtab harva. Aitäh teile, kallid rahvas!

Seoses tantsurühma Udusõlg kümnnenda sünnipäevaga on rahvamaja väikeses saalis avatud näitus, kus saab vaadata põnevaid fotosid ja tänukirju. Olete lahkesti oodatud ja nii mõnelgi on äratundmisrõõmu kuhjaga.

Kohtumiseni Saarepeedi rahvamajas!

Ille Mirka,
Saarepeedi rahvamaja juhataja

Foto: Ene Mämmik

Tantsurühm Udusõlg tähistas oma kümnnendat sünnipäeva muidugi tantsuga, esitusele tulid nii äsja õpitud kui ammu omandatud tantsud.

Foto: Ille Mirka

Eakaid oli tähtpäeva puhul õnnitlema tulnud ka Helmen Kütt, kel oli kaasas ministri tänukiri eakate juhendajale Linda Paaksupuule.

Kui ostad kinnisvara 3.

Algus Viljandi Valla Teataja augustinumbris.

Raivo Laidma,
planeeringu-
spetsialist

Millised küsimused ja probleemid on esile kerkinud siis, kui kinnisvaratehingu objektiks pole maja, vaid korter?

Üldjoontes kehtib kõik seni kirjutatu, aga korteri ost on nii otseses kui ka ülekantud tähenduses võrrand mitme tundmatuga. Miks? Põhjus tuleneb otseselt korteriomandi definitioonist – korteriomand on eriomand hoone reaalsuse üle, mis on ühendatud mõttelise osaga kinnisasja kaasomandist, mille juurde eriomand kuulub. Just see kaasomandi osa on sageli see, millele kinnisvaraostu sooritades piisavalt tähelepanu ei pöörata. Kaasomandi osa on proportsionaalselt täpset nii suur, kui on reaalsuse suurus. Näiteks kui teie korter on ¼ kogu majast, siis kuulub Teile ka ¼ mõttelist osa maast, maja katusest jms. Just mõtteline osa, mitte konkreetne teie pea kohal olev tükk katusest või maast. Veider öelda küll, aga ometi on veel neid, kes arvavad, et esimesele korrusele korterit ostes pole kehvast seisust mitmekorruselise maja katus nende mure. On küll. Selgita-ge enne korteriosu sooritamist täpselt välja, kus te oma autosid

parkima hakkate, kus täpselt on puukuur ja aiamaa. Just hajasustuses väikeste kortermajade juures tuleb sageli ette ehitistega seotud arusaamatusi kaasomandis oleva maal. Vaikimisi ei saa eeldada, et iga korteriomani omale meelepärasel viisil sellel midagi ehitama hakkab. Lisaks ehitusseadustikust tulenevatele määrgereeglitele on selleks vaja ka kaasomani nõusolekut ja see kipub sageli olema piikide murdmise kohaks naabrite vahel, sest kõiki kaasomandiga seotud olulisemaid küsimusi saab lahendada ainult sellise kokkuleppega, millega on nõus kõik kaasomani- k. Eriomand kaasomandis oleva maal peab jõudma kinnistusraamatusse, kuid praktika näitab, et see kaugeltki nii ei ole.

Teete vea, kui korteriomandi ostu kavandades suhtlete ainult selle korteri omaniku ja/või maakleriga, tundmata huvi kortermaja kui terviku vastu. Peaksite kindlasti uurima, kas ja kuidas on moodustatud korteriühistu, kes selle ühistuga tegeleb ja millised on selle ühistu probleemid, plaanid ja rahaline seis. Niisiis – mitte ainult teid huvitava korteri võimalikud võlad korteriühistu ees, vaid ka korteriühistu enda kohustused kolmandate isikute ees peavad teie huvi pakkuma. Kõik see aitab võrrandis neid tundmatuid vähendada ja hilisemaid ebameeldivaid uudiseid vältida. Kaasomandi küsimused võivad oluliselt mõjutada teie eraomandi väärtust ja hinda. Loomuli-

kult on hoonel juba terve rida väliseid tunnuseid, mis teid tähelepanelikuks tegema peaks. Kui ikka maja igal korteril märkate erinevaid aknaid, erineval ajal ja viisil soojustatud välisfasaadi, hingedel logisevat välisust jms, siis peate kindlasti küsimusi esitama kõikide korteriomani- ke suutlikkuse ja tahte kohta kaasomandi puudutavates küsimustes otsuseid langetada.

Püüan nüüd kinnisasja omandamisega seotud loo kokku võtta. Ostja poolt vaadates pakub pisut kindlust see, et seadusandja on pannud müüjale vastutuse ehitisel esinevate varjatud puuduste eest. Tuleb lihtsalt endale aru anda, et tagantjärele töö ja õiguse otsingud võivad kujuneda väga keeruliseks.

Lõpetuseks paar ettepanekut, millega seoses ikka aeg-ajalt probleeme tekib. Ärge makske ostuhinda müüjale enne tehingu toimumist, vaid maandage riski ja kandke raha notari deposiitkontole. Müüjaga teineteisest möödarääkimise vältimiseks fikseerige kirjalikult, millised esemed (nt mööbel või tehnika) jäävad ostjale. Nii ei taba teid ootamatus, kui müüja on koos WC-poti ja kraanikausiga välja marssinud, aga teie iseenesest mõistetavaks pidasite, et need korterisse jäävad. Või ka vastupidi – korter jääb vana mööblit täis, kui teie arvasite, et müüja esemed endaga kaasa viib.

Loomulikult pole see teema kohta kõik, aga pisut mõtteai-neks ehk siiski.

Integratsiooniprojekt tõi Tartu ja Tarvastu õpilased kokku

Tarvastu gümnaasiumi õpilastele toimus SANA projekti „Idatee hoidjad” raames kaks ühislaagrit Tartu Annelinna Gümnaasiumi 8. klassiga.

Esimene laager oli 19.-22. septembrini. Annelinna õpilased rääkisid vene keelt, mis oli alg- selt harjumatu, aga ka eesti keelt oskasid paljud soravalt, sest nad käivad keelekümbusklassis. Tartus läksime viikingilaevaga Turm Emajõe. Pärast sõitu oli meil loeng viikingite teemal. Edasi suundusime Rõugesse, kus käisime Rõuge muinastalus, endisel linnamäel ja lähie- ümbruses. Kuulasime loengut viikingisõdalastest, nägime turviseid, kiivreid ja relvi. Kes tahtis, sai vibu lasta ja oda visa- ta. Proovisime öhtusöögiks ise lõkke peal viikingite toitu teha.

Ajaloolises rollimängus „Kohtumõistmine” sai igaüks oma murega kuninga ette astu- da. Erinevaid muresid oli palju – kellel uputati laev, kel varasta-

ti lambad või naine. Pärast seda oli treening pehmendatud rel- vadega. Viimasel laagripäeval meisterdasime Toomas Asi ju- hendamisega puulusikaid.

Teine laager toimus Tarvas- tus 17.-20. oktoobrini. Saime õpetaja Kätina Savkaga savist ruune voolida, kapuutsi õm- melda, õpetaja Jaan Rohtiga viikingiketti teha, MTÜ Age- linte meistritega vahaniker- duse valmistada ja nahast vöö- kotti teha. Hiljem oli orientee- rumine Mustlas.

Viimasel päeval oli kurb külalistega hüvasti jätta, aga kohtume veel, kuna nad kut- susid meid kevadel Peterburi ekskursioonile kaasa ja nende klassi tüdrukud kirjutavad juba uueks aastaks projekti, et taas kohtuda.

Mia-Triin Ütsik,
Triinu Taimi Priinits,
Kerttu Nõmm,
Tarvastu gümnaasiumi
8. klassi õpilased

Toomas Asi juhendamisel said laagrilised puulusikaid meisterdada.

Jõulupidude hooaeg on algamas

5. detsembril kell 13
eakate jõulupidu
Mustla rahvamajas

Heidy Tamme kontsert, kohvilaud.
Osalustasu 6 € inimene. Registreerimine
peole tel 5342 1029, Kristiina

6. detsembril kell 13
puuetega inimeste jõulupidu
Mustla rahvamajas

Info ja registreerimine tel 5342 1029, Kristiina

8. detsembril kell 14
Saarepeedi rahvamajas
eakate jõululõuna

Meeleolu loob ansambel Oravapoised.
Osalustasu 8 €. Teatage oma tulekust
Lindale või Illele tel 523 4605.

13. detsembril kell 20
Saarepeedi rahvamajas
jõulupidu kõigile

Rahvast tantsitab ansambel
Elumees, Rahvabänd 2017 finalist.
Pääse peole 10 €. Laudade ettetellimine
tel 523 4605.

14. detsembril
Viiratsi rahvamajas
koduste laste jõulupidu

(kutsetega).

15. detsembril kell 11
koduste laste jõulupidu
Mustla rahvamajas

15. detsembril kell 15
Paistu rahvamajas
mudilaste jõulupidu

Jõuluetendus ja jõuluvana!

15. detsembril Viiratsi rahvamajas
eakate jõulupidu kella 13-16

Esineb Abja seenioride näitetrupp Kolmas Voorus
etendusega „Asemikud”. Muusikalise elamuse
pakub Rändaja. Jõululaule lastelt ja ansambli
Kannabik. Tantsib natukene vanemate naiste
tantsurühm. Kaetud suupistelaud. Pääse 5 €. Eel-
registreerimine Viiratsi rahvamajas
E-R 10-17 kuni 10. detsembrini.
Vajadusel transport Viiratsi piirkonna inimestele.

15. detsembril kell 14
Tänassilma rahvamajas
pensionäride jõulupidu

Pidulik lõuna. Meeleolu loob Romet Koser. Osa-
lustasu 6 €. Anna oma tulekust teada hiljemalt 10.
detsembriks tel 5332 9889, Pille.

20. detsembril
Viiratsi jõulupidu süldi
ja seapraega omas majas

Kohtade arv on piiratud. Pääse peole 8 €. Eel-
registreerimine toimub Viiratsi rahvamajas
E-R 10-17 kuni 16. detsembrini.

21. detsembril kell 21
Tänassilma rahvamajas
jõulueelne tantsumaraton

Tantsitavad ansamblid Rehi ja Kalm ning Uka.
Laudade broneerimine tel 5332 9889, Pille.
Pilet 8 €.

25. detsembril kell 21
Paistu rahvamaja jõulupidu

Tantsuks ansambel Vana Kallim.
Vaheaegadel esinejad. Pilet novembri lõpuni 8 €, detsembris 10 € ja peoõhtul 12 €. Kohtade broneerimine tel 5302 3135.

26. detsembril
jõulupidu Puiatu rahvamajas

Tantsuks mängib Ain Arula.

Kuue võistkonna hulgast tuli seekord võitjana välja Timo Teearu juhitud võistkond Naksitrallid. Foto: Teet Meerits

Kolga-Jaanis toimus kolmas Eeriksaare talu segavõrkpalliturniir

Septembrikuu keskel leidis Kolga-Jaanis aset kaks põnevat sündmust ühel päeval – sügislaat toimus staadionil ja Kolga-Jaani spordihoonel olid hõivanud võrkpallurid, sest toimus juba kolmas Eeriksaare talu segavõrkpalliturniir.

Need kaks üritust sobisid väga hästi kokku – võrkpalluritel oli võimalus külastada laata ning sügisande osta ja laadalistel näha põnevaid võrkpallilahinguid. Sellel septembri nädalavahetusel oli Kolga-Jaanis liikvel oluliselt rohkem inimesi kui teistel nädalalõppudel.

Eeriksaare talu esimene turniir toimus enne jõule ja auhindadeks olid siis piparkoogid ja käsitööna valminud küünlad. Teine ja kolmas turniir on leid-

nud omale sobiva aja just septembris, kui saak põldudelt on juba koristatud või ollakse selle tööga kohe-kohe lõpetamas.

Seekordsel, kolmandal turniiril osales kuus võistkonda ning mängud olid väga võitluslikud. Turniiri võitis Timo Teearu juhitud võistkond Naksitrallid, kes suutis finaalis alistada kauged külalised Võrumaalt Tsoorust. Võitnud meeskonna liikmed olid õnnelikud ja väga uhked, sest Tsooru võistkond oli sama turniiri varasem võitja. Kolmanda koha mängus kohtusid Vöhma ja Tartu võistkond. Pika mänguseeria tulemusena võitis auhinnalise koha Andres Vaino juhendatud tartlaste võistkond, kus mängis ka Vanemuise teatri näitleja Reimo

Sagor. Meie kohalik Kolga-Jaani esindus saavutas auväärsed viienda koha.

Turniiri auhinnad pani välja meie piirkonna üks suuremaid talusid – Eeriksaare talu. Sellel aastal leidis uhketes auhinnakastides erinevaid hoidiseid, õunu ning põnevaid ja tervislikke teesegusid, millega end peale turniiri turgutada. Lisaks said auhinnalisele kohale tulnud võistkonnad unikaalsete medalite omanikeks.

Kindlasti toimub ka neljas turniir ning juba vähem kui aasta pärast ja kindlasti sügislaadaga koos.

Teet Meerits,
Kolga-Jaani piirkonna spordikorraldaja

Sõidame kevadõites Peterburi!

Viiratsi päevakeskus korraldab Viljandi valla rahvale reisi Peterburi 29. maist 1. juunini 2020.

Reisipakkumise on teinud meile osühing ABZ Reisid Võrust. Idanaabrite metropol on tõeline turismimagnet oma vaatamisväärsuste ning rikkaliku ja köitva ajalooga. Siin avaneb täies ilus kunagiste Venemaa valitsejate rõõmuks loodud hiilgus. Graniiti aheldatult voolab linna südames Neeva jõgi, mille kallastel asuvad maailma suurimad muuseumid ja kirikud. Rohkem kui 42 saareks jaotatud linn on võrratu igal aastaajal. Nelja päeva jooksul külastame Peterhofi, Peeter-Pauli kindlust, käime vaatamas suurt Venemaa maketti. Külastame Iisaku katedraali, suundume Tsarskoje Selosse, kus külastame Katariina lossi, sealhulgas merevaigutuba, käime ära ka Peterburi okeanaariumis, kus on 41 akvaariumi 4500 kala ja loomaga. Meelelahutust pakub laevasõit kanalitel, kostüümiball Jelagini saare lossis. Viimasel õhtul on venepärane õhtusöök trahteris Maša ja Karu koos folklooriprogrammiga. Ööbimine hotellis A-Hotel Fontanka kahekohalistes tubades.

Reisi hind 392 eurot (42 reisijat grupis).

Lisatasu eest Vene viisa koos kohustusliku meditsiiniabikindlustusega – 67 eurot. Tasuta e-viisat reisikorraldaja ei vormista. See tuleb igal reisijal ise taotleda.

Informatsioon ja registreerimine reisile Viiratsi päevakeskuses või Urve Kimmeli telefonil 5661 8546.

Jõululaat Heimtali mõisas 8. detsembril algusega kell 11

Kaubapakkujad, andke endast märku tel 5620 8466 (Urve)!

21. novembril

XII Mulgi konverenss

„Mes tõi meid siia, ei vii meid enam edesi“

Mustla rahvamaja kell 11.30

Kutse

Mulgi Vanemb Siim Kabrits ja Mulgi Kultuuri Instituut kutsub Teid

21. novembril

XII Mulgi konverensile „Mes tõi meid siia, ei vii meid enam edesi“
Mustla rahvamajas kell 11.30 kuni 16.00

KAVA

Päevä juhatep Arlet Palmiste

11.30 Kohvi ja kogunemine

12.00 Akatus

Mulgi vanemb – Siim Kabrits

Eesti Vabariigi riigialduse minister – Jaak Aab

12.15 „Kudas mulgi rikkas saive?“ – Maille Kreevs, Mõisakülä kooli ja Abja gümnaasiumi aaluuõpete

12.40 „Täädä-tuntu mulke suguvõsade prilla“ – Tiina Tafenau, suguvõsauurja

13.00 Lõunaig – saap näta ja osta Mulgimaa Väiketootjate Liidu kaup ja Mulgi käsitööd

13.45 „Mulgimaa suurmeeste sünnikotusse“ – Peeter Volkonski, projekti „Sünnipaik“ iistvedäje

14.15 „Ella lina, täembe robuti“ – Arno Kütt, Cleveroni AS juhatusel liige

14.40 „Kudas mõtelde, et sest Mulgimaale kasu oles?“ –

Indrek Palu ja Lauri Vaiksaar, Mulgimaa Väiketootjate Liit

15.00 Arutemine „Sii, mes meid siia tõi, ei vii meid edesi“

15.25 Mulgimaa Uhkuse väliläkulutemine

15.40 Mulgi märgi kätteandmine

15.50 Lõpusõna

Konverensile saap ennest kirja panna 18. novembril e-posti tiil mki@mulgimaa.ee

Kohapääl saap osta Mulgi kaup!

Konverenssi toetab

TEATED

15. novembril kell 20 Mustla rahvamajas tantsuõhtu ansambliga Irena ja Ivar Hansen. Pilet eelmüügist 6 €, kohapeal 8 €. Info ja piletite ning laudade broneerimine tel 5342 1029.

17. novembril kell 17 Mustla rahvamajas selgetnägijate sügis-tuur. „Eesti selgetnägijate tuleproovi“ tuntud tegijad ja uue hoo-aja osalejad ootavad teid kohtuma! Pilet 10 €.

18. novembril kell 18 kohtub Viljandi vallavalitsus Kolga-Jaani põhikooli võimla rõdusaalis Kolga-Jaani kogukonna liikmetega, et arutleda Kolga-Jaani kooli ja lasteaia ühendamise teemal. Kõik on oodatud aru pidama!

21. novembril kell 17 pühadekingli valmistamine Saarepeedi rahvamajas. Eelregistreerimine tel 523 4605, osalustasu 3 €!

23. novembril Mustla rahvamajas Viljandi valla põllumeeste tänuõhtu. Registreerimine peole kutsete alusel.

26. novembril kell 17 verivorsti tegemine Saarepeedi rahvamajas. Registreeru tel 523 4605, osalustasu 5 €!

28. novembril kell 18 kontsert Viljandi Pauluse kirikus: Ene Salumäe (orel), Kavas D. Buxtehude, J. B. Bach, J. Pachelbel jt. Piletid hinnaga 8/5 € saadaval Piletilevis ja Piletimaailmas. Lisainfo www.interpreet.ee

30. novembril kell 20 tantsuõhtu Puiatu rahvamajas. Pillimees on Kalev Saarva. Info ja laudade broneerimine tel 5197 2678.

1. detsembril kell 12 Paistu rahvamajas päkapikupäev, meisterdame jõulukaarte ja küpsetame piparkooke. Kõik lapsed on oodatud!

1. detsembril kell 16 Paistu Maarja kirikus 1. advendi kontsertpalvus. Peale kontserti süütame 1. advendiküünla ja tuled Paistu küla jõulukuusel. Jõulutule koju viimiseks võta kaas oma küünal või latern!

1. detsembril kell 12 esimese advendi tähistamine Viiratsi rahvamajas. Häid sõnu lausuvad kirikuinimesed. Võimalus koju viia jõulutuli. Kontserdi annavad laululapsed ja kultuuriakadeemia tudengid. Kaetud on kohvilaud. Tasuta.

20. detsembril kell 18 Mustla rahvamaja sünnipäeva tähistamine.

Kutseline korstnapühkija, töödele akt. Tel 5689 0125.

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Kodumasinat remont, varuosad. Tel 517 9771 või merton@hot.ee.

Tarvastu Jüri talu OÜ ostab ja rendib põllu- ja heinamaid Viljandi vallas. Korrektne rendimaksete tasuja! Tel 504 6625, e-post tarvastu.juri@gmail.com.

Pere ostab auto kuni 1300 €. Võib ka ülevaatuseta. Tel 5819 0200.

Mahe kartul Gala 0,4 €/kg

Mahe porgand 0,7 €/kg

Tavaline kartul Gala/Laura 0,35 €/kg

Min kogus 40 kg. Tel 5334 0820.

Viljandi Vallavalitsus müüb internetiportaalis osta.ee 4 elektriautot MITSUBISHI I-MIEV. Enampakkumise tingimustega saab tutvuda valla koduleheküljel www.viljandivald.ee/vallavara-muuk.

VANA FOTO

Foto: Kalju Vellearu kogust

Maa kuivendamine Kalmetu külas 1960. aastatel. Esiplaanil Juhan Lang.

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

Metsahind.ee

Raha kasvab puu otsas

KÜSI oma võsa või metsamaa eest
PARIM HIND!
Konsultatsioon ja pakumine
TASUTA.

Tel 5111830

Pottsepatööd
Loodusehitus
Üldehitus

+372 5675 1468

www.stoneandcrystal.ee

Matusealitus mis toob hinge rahu!

Meie büroo leiad Vaksali 14, Viljandi

Kõik matusteks vajalik
ühe koha pealt!

Tel +372 558 6502 vastab 24/7

www.hingesaatjad.ee

www.facebook.com/Hingesaatjad

Matusekorraldus kogu
Viljandimaal!

Mälestame

AINU LEPISTE

10.09.1939–02.10.2010

Viiratsi alevik

KALEV MILVEK

09.10.1951–05.10.2019

Tänassilma küla

HEINO PALUSAAR

27.02.1943–08.10.2019

Tõmbi küla

ANNA ŠPOKAS

08.11.1927–11.10.2019

Tõnissaare küla

REIN LEEMENT

28.10.1954–14.10.2019

Uusna küla

SILVIA MOKS

08.06.1931–20.10.2019

Meleski küla

MIHHAIL TRAŠANOV

01.10.1925–21.10.2019

Viiratsi alevik

ALEKSANDRA

GRIGORJEVA

15.10.1931–23.10.2019

Vana-Võidu küla

KOIDU KALDMA

18.07.1937–24.10.2019

Savikoti küla

AINO LAURI

27.01.1923–26.10.2019

Jämejala küla

LEILI PÄHKEL

03.08.1937–31.10.2019

Suislepa küla

Õnnitleme sünnipäevalapsi!

LINDA KREILIS	100. 06.12.1919	Päri küla
HEINO KITSING	97. 23.12.1922	Mustla alevik
MARIE TUPITS	95. 31.12.1924	Soe küla
LEIDA GRÜNBAUM LAINE HUNT	94. 02.12.1925 16.12.1925	Karula küla Vardi küla
LAINE ALLAS	93. 13.12.1926	Saareküla
LAINE ALMERS KLAVDIA PEEDO	91. 11.12.1928 27.12.1928	Mustla alevik Kaavere küla
LAINE SÄRE UNO APART HILJA ÖÜN NATALIA TAMMERAND	90. 15.12.1929 15.12.1929 19.12.1929 20.12.1929	Järtsaare küla Hendrikumõisa küla Taganurga küla Villa küla
MILVI NIILUS MAIA PRUULI VÄINO RONIMOIS VIRVE ASU	85. 03.12.1934 21.12.1934 23.12.1934 28.12.1934	Väike-Kõpu küla Mähma küla Koidu küla Mustla alevik
ENE-VIIU KLEIN ARVI PUMBU EINO VIII IMBI KOHJUS	80. 09.12.1939 14.12.1939 18.12.1939 30.12.1939	Järveküla Vanausse küla Mustla alevik Mustla alevik

**Kontsert
„Jõulu eel“**

**14. detsembril
kell 18.30
Mustla
rahvamajas**

Kontsert on tasuta

Esinevad
Segakoor Üits Viis
Jaaniko naisansambel
Ansambel TI-RI-TI-RI
Tartu Gümnaasiumi mu-
dilaskoor
TMKK õpilased
Tartu Lasteaia lapsed

Hei Viljandi valla 6.-12. klassi noor!

7. dets 2019 kell 11:00 toimub
superäge sündmus just Sulle
Ramsi Vaba Aja Keskuses!

Suhted selgeks!

ESINEJATEKS:

TEEMAD:

MARGUS VAHER

ARMASTUS- JA

EPP KÄRSIN

SEKSUAALSUHTED

Tasuta!

Registreerimine tel 56698305, 53543977

Sündmust toetab projektikonkurss „Ideeviit“
summaga 1680€

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

KIRIKUTES

KOLGA-JAANI
JOHANNES KIRIKUS

Jumalateenistused pühapäe-
viti kell 14. Ootame osalejaid
leeritudidesse pühapäeviti
kell 12-12.45. Pühapäevakooli
tunnid pühapäeviti pastoraadis
kell 12-13.30. Advendiküünla
süütamine kirikus 1. detsemb-
ril kell 14.

Vaata ka: <https://kolgajaaniko-gudus.wordpress.com/>

PAISTU
MAARJA KIRIKUS

24. novembril kell 14 igavi-
kupühapäeva jumalateenistus
armulauaga.

1. detsembril kell 16 esimese
advendi kontsert-palvus koos

advenditule süütamisega Paistu
kogukonna kuusepuul.

15. detsembril kell 14 kolman-
da advendi jumalateenistus ar-
mulauaga.

TARVASTU
PEETRI KIRIKUS

17. novembril kell 11 valvamis-
pühapäeva jumalateenistus.

24. novembril kell 11 igavi-
kupühapäeva jumalateenistus.
Mälestame möödunud kiriku-
aastal lahkunud lähedasi.

1. detsembril kell 11 esimese
advendi jumalateenistus. Kiri-
kuaasta algus.

8. detsembril kell 11 teise ad-
vendi jumalateenistus.

15. detsembril kell 11 kolman-
da advendi jumalateenistus.

Viljandi Valla Teataja

Viljandi Vallavalitsuse väljaanne

Toimetaja Kristi Ilves

Toimetusel on õigus tekste lühendada ja korrigeerida.
e-post ajaleht@viljandivald.ee

Kontakttelefon 435 0112 (üldinfo), 5344 8176 (toimetaja)

Kodulehekülg www.viljandivald.ee